

χωρημάτων έντεϋθεν λίαν εύχερης καθίσταται· δέον λοιπόν τὸ πορώδες τοῦ ἑδάφους ἐν γένει καὶ τὸ διηθητικὸν αὐτοῦ νὰ προσπίπτωμεν ἀπὸ ἀκαθάρτων ὑγρῶν πρὸς παρακώλυσιν τῆς μεταδόσεως τῶν μολυσματικῶν νόσων· τοῦτο δὲ κατορθοῦται μόνον διὰ κατασκευῆς ἀποπάτων ἀδιαχωρήτων· ὥστε παρίσταται ἀνάγκη γενικῆς διασκευῆς ἀπάντων τῶν ἀποπάτων, ἐὰν ἐπιθυμῶμεν εὐλικρινῶς νὰ ἔχωμεν ἑδαφος καθαρὸν ἐπὶ τοῦ ὁποίου κατοικοῦμεν.

Διότι, ὡς ἤδη ἔχουσι τὰ πράγματα, τὸ ἑδαφος τῆς πόλεως εἶνε ἐστία διαρκῆς παντὸς μολυσμοῦ· τί δὲ καλὸν ἀναμένειν, τί ὑγιεινόν, ὅταν ἐννεακόσιοι ἀπόπατοι πλήρεις μολυσμάτων φθίσεως, διφθερίτιδος, εὐλογίας, τύφου καὶ δυσεντερίας χύνονται εἰς τὰς ὑπονόμους, εἰς τὸν γενικὸν ὀχετὸν, ὅστις ἐκβάλλει, ὡς εἶπομεν, ἐκτὸς τῆς ζώνης τῆς πόλεως; Ἀλλὰ μήπως αἱ παντοῖαι σήψεις καὶ αἱ δηλητηριώδεις ἀναθυμιάσεις δὲν εὐρίσκονται εἰς συνάφειαν μὲ τὴν ἀμόσφαιραν τῆς πόλεως διὰ τῶν πολυαριθμῶν παροδίων στομίων τῶν ὑπονόμων; αἱ ἀναθυμιάσεις αὗται ποίαν ἐπιρρῆν ἔχουσι ἐπὶ τοῦ εἰσπνεομένου ἀέρος ὑπὸ τῶν κατοίκων τῆς πύλεως; Ἀλλὰ πλὴν τῶν 900 διπύλων ἀποπάτων, καὶ οἱ λοιποὶ δέον νὰ ρυθμισθῶσιν ὅπως κατασταθῶσιν ἀδιαχώρητοι. Ἰδοὺ στάδιον εὐρὺ τῶν μηχανικῶν, τῶν ὑπονομειῶν· ἀλλὰ καὶ οἱ ὑδραυλικοὶ ποίας ἐγγυήσεις μᾶς παρέχουσιν ὅτι τὸ ὕδωρ ὅπερ πίνομεν ἐκ τοῦ γενικοῦ ὑδραγωγείου καὶ τῶν διακλαδώσεων αὐτοῦ διὰ τῶν βρῦσεων, εἴτε τὸ φρεάτιον, οὐ μεγίστη χρῆσις γίνεται ἐτι παρ' ἡμῖν, εἶνε ἀβλαβές καὶ ἀμικτον καὶ ἀμόλυντον ἐκ τῶν ἀποπάτικῶν διηθημάτων; Οὐδεμίαν.

Ἐν ἐτι ὑπὸ ἔποψιν γενικὴν παρατηροῦμεν ἐνταῦθα τὸ ἔξῃ· ὅτι οἱ κατοικοῦντες ἐν οἰκίαις ὧν οἱ ἀποδευτῆρες εἶναι δυστομοὶ καὶ συγκοινωνοὶ πρὸς τὰς ὑπονόμους διατρέχουσι τὸν κίνδυνον νὰ προσβληθῶσιν ὑπὸ ρευματισμῶν, κοιλιακῶν ἐνοχλήσεων καὶ ποικίλων νευροπαθειῶν καὶ παθήσεων τῶν

γενετησίων ὀργάνων· καθ' ὅσον οἱ ἀποδευτῆρες (ἀπόπατοι) καθίστανται αἰτία νὰ γεννηθῶσιν ὀρμητικώτατα τὰ ὑπόγεια ρεύματα καὶ τῶν διαφορῶν ὀχετῶν. Καὶ ἰδοὺ στάδιον μελέτης διὰ τοὺς ἡμετέρους ἀρχιτέκτονας· ἀλλὰ περὶ τούτων ὅλων εἰδικώτερον προσεχῶς.

Περίεργος

ΓΙΑΝΟΥΚ. ΜΑΥΡΟΜΙΧΑΛΗΣ

Τίς δὲν ἐν ἐνθυμεῖται τὸν ὠραῖον ἐγγονὸν τοῦ Πετρόμπεη;

Ὑψηλός, μελάγχρους, ἡγεμονικῶς βαδίζων προσβλέπων ἑλληνοπρεπῶς, μειδιῶν μετ' ἀπαραμίλλου χάριτος ὁ Γιαννοῦκος ἀνυψοῦτο εἰς τὸ ἰδανικὸν ἐκεῖνο κάλλος τὸ διακρίνον τὰ πλαστικά ἔργα τῶν ἀρχαίων ἡμῶν χρόνων.

Ὅλη ἡ μυθικὴ ὠραιότης τῶν Μαυρομιχαλέων, ὅλη ἡ μεγαλοπρέπεια, ὅλη ἡ χάρις, ὅλη ἡ λεβεντιά, ὡς μία ἀνθοδέσμη ἐκ τῶν δροσερωτέρων ἀνθέων φιλοτεχνηθεῖσα, ἐδωρήθη εἰς τὴν περικαλλῇ ἐκεῖνην μορφήν ἣτις ἐφαίνετο πλασθεῖσα ἐξ ἐνὸς φιλήματος τῆς θαλασσίας λακωνικῆς αὔρας καὶ τῶν ἀγρίων κορυφῶν τοῦ Ταυγέτου.

Τί κρίμα τοιαῦται καλλοναὶ νὰ μὴν ζήσωσιν εἰς τοὺς δμυρικούς χρόνους! θὰ ἐμονομάχουν ἴσως μὲ θεοὺς τινάς τοῦ Ὀλύμπου, θὰ τοὺς ἠρώντο αἰθεραῖ τινες θεότητες, καὶ θὰ περιεγράφοντο ὑπὸ τοῦ τυφλοῦ ποιητοῦ ὡς ἡμίθεοι σύροντες τὰ τέθριππα αὐτῶν ἄρματα καὶ τοὺς ἐχθροὺς ὀπισθεν τῶν τροχῶν των κατηρχυμένους! Τί κρίμα τοιοῦτοι ἄνδρες ν' ἀποβηθῶσιν εἰρηνικὸν θάνατον ἐν τῇ ἀπαλῇ κλίνῃ.

Καὶ τί καρδιά τοῦ Γιαννοῦκου; Ὑπὸ τοιαύτην μορφήν ἦτο ἀδύνατον νὰ ἐνοικῇ διάτορος καρδιά. Πᾶς παλμός της

ἦδύνατο νὰ ὑποπτεύσῃ ὅτι ὁ βαρόνος εἶχε ἀπατήσῃ, εἶχε τρομάξῃ αὐτήν, ὡς ἔλεγεν ἡ μήτηρ της, ὅπως ἀποσπᾷ τὴν συναίνεσίν της; Ὁχι. Τοιαύτη τις ἰδέα δὲν τῇ ἐπήρχετο. Ὁ πατὴρ της εἶχεν εἶπει: «Ἐὰν δὲν μᾶς σώσετε ὅλοι χανόμεθα» καὶ αὐτὴ τὸ ἐπίστευε.

Εἶχε παρέλθῃ ἡ δεκάτη ὥρα, ὅτε ἡ βαρόνη ἠγέρθη. Βκτὸς τοῦ βάρους τῆς κεφαλῆς, ἡ ἀδιαθεσία τῆς προτεραίας δὲν ὑπῆρχε πλέον. Προσεκάλεσε τὴν θαλαμηπόλιν της.

— Ἡ θυγάτηρ μου κατῆλθεν; ἠρώτησεν.

— Ἡ δεσποινὶς εἶναι εἰς τὸ δωμάτιόν της.

Τῇ βοήθειά τῆς θαλαμηπόλου αὐτῆς ἐνεδύθη, ἔπειτα κατῆλθεν εἰς τὴν αἵθουσαν, ὅπου εἶρε τὸν κ. Δεσιμαῖζ. Ἀντήλλαξαν ψυχρὸν χαιρετισμόν. Ὁ βαρόνος ἐδίπλωσε τὴν ἐσημερίδα, ἣν ἀνεγίνωσκεν, ἔπειτα θεωρῶν νωχελῶς τὴν σύζυγόν του.

— Ὁ κ. Πέδρο Κάστορα ἔμελλε ν' ἀναχωρήσῃ τὴν 8ην ὥραν, εἶπε· περιέμενε μέχρι τῆς ἐνάτης καὶ ἡμισείας ἐλπίζων ὅτι ἐμέλλετε νὰ καταβῆτε, ἀλλὰ μὴ θέλων νὰ διαταράξῃ τὴν ἡσυχίαν σας, ἀνεχώρησε παρακαλέσας με νὰ ὑποβάλλω τὰ σεβάσματά του καὶ τὴν ἐκφράσιν τῆς εὐγνωμοσύνης του.

— Εὐχαριστῶ, ἀπήντησε ξηρῶς ἡ βαρόνη.

— Ὡς ἐπανεῖλθῃ τὴν προσεχῇ Τετάρτην, μετὰ ἐξ ἡμερῶν.

— Ὡς ἦσθε μόνος ἐδῶ, κύριε, διὰ νὰ τὸν ὑποδεχθῆτε.

Ὁ κ. Δεσιμαῖζ ἔμεινε πρὸς στιγμὴν ἀμηχανῶν.

— Ἄ! εἶπε· καὶ πῶς τοῦτο;

— Ἡ θυγάτηρ καὶ ἐγὼ δὲν θὰ εἴμεθα πλέον ἐν Βωκούρ.

— Βάχ! Μόλις ἐπανήλθετε ἐκ τοσούτῳ μακροῦ ταξιδίου καὶ μέλλετε τόσον ὀλίγα νὰ ἐπιχειρήσετε ἄλλο;

— Μάλιστα.

— Πότε σκοπεῖτε ν' ἀναχωρήσετε;

— Ὅσον τὸ δυνατόν ὀλιγωρότερα. Μετὰ τρεῖς ἢ τέσσαρας ἡμέρας.

Ὁ βαρόνος ἐμειδίασε προσπεποιημένως.

— Καλῶς, διελογίσθη, θὶ τακτοποιήσωμεν τοῦτο.

Ἐπειτα δὲ μεγαλοφῶνως εἶπε.

— Μία τόσο ἐσπευσμένη ἀναχώρησις ὁμοιάζει μὲ φυγὴν.

— Λοιπὸν μάλιστα, ἀπήντησεν ἡ βαρόνη μὴ δυναμένη πλέον νὰ συγκρατήσῃ ἑαυτήν, φεύγομεν ἡ θυγάτηρ μου καὶ ἐγὼ, καὶ εἰσθε σεῖς, ἀκούετε; ὅστις ἀποδιώκετε ἡμᾶς ἀπὸ τὴν κατοικίαν ταύτην, ὁπόθεν ἡ παρουσία σας ἐξέβαλε τὴν ἡσυχίαν καὶ τὴν εὐτυχίαν.

— Τῷ ὄντι! εἶπε σκεπτικῶς.

— Θέλω νὰ προφυλάξω τὴν θυγατέρα μου ἀπὸ τῆς ὀλεθρίας ἐπιρροῆς σας ἀπὸ τῶν ἀποτροπαίων σκευωριῶν σας. Χθές, δὲν ἤξυρῶ διὰ ποίων μέσων ἀτίμων βεβήλων, ἀπεσπάσατε τὴν συναίνεσίν της εἰς τὸν γάμον τοῦτον, εἰς ὃν ἐπιμένετε ἀγνοῶν διατὶ καὶ τὸν ὁποῖον οὐδὲν ὀφείλω.

ἥτο ἀντίκτυπος τῆς ἡγαπημένης αὐτοῦ πατρίδος, καὶ πᾶν αἰσθηματικὴ μίαν εἶχε κυριωτάτην χορδὴν τὴν χορδὴν τῆς πατρίδος· ὅταν δὲ κατέκλυζεν τὸ στήθος τοῦ πλήμνυρα εὐγενῶν αἰσθημάτων καὶ διήλυνεν πρὸ τῶν μελανῶν, ὡς τὴν νύκτα, ὀφθαλμῶν τοῦ οἱ μαρτυρικοὶ ἄγωνες τῶν πατέρων τοῦ, τότε ὁ Γιαννοῦκος ἐδραματοῦργει τὴν **"Ἀλωσιν τῆς Τριπολιτσᾶς**, τότε ἐν εὐγενεῖ ἐγωϊσμῷ περιέβαλε μὲ τὴν ἑλληνικὴν του μορφήν τὸν Ρωμαῖον **Κοριολάνον**, τότε ὠνειρόπολει τὴν πατρίδα του ριπτομένον εἰς νέους ἄγῶνας καὶ ἀπαξάπαντα τὰ τέκνα αὐτῆς ἀκολουθοῦντα βῆμα πρὸς βῆμα τὴν φίλην πατρίδα!

Τοιαύτη γνησιὰ ἑλληνικὴ ψυχὴ ὑπὸ τὴν ἀγαλατωδὴν ἐκείνην καλλονὴν ἐπέπρωτο νὰ σθεσθῇ εἰς μίαν καὶ μόνην νύκτα, πληγεῖσα ὑπὸ τοῦ θανάτου, καὶ νὰ ἐπικαλύψῃ διὰ μέλανος νέφους μίαν ἔτι φορὰν τὰ ἀνυπότακτα ὑψηλά τῆς Λακωνίας βουνά, ἐκάστη τῶν ὁποίων κορυφὴ γνωρίζει καλῶς τὸν Πετρόμπεη καὶ τοὺς ἀπαιγόνους τοῦ!

Πόσοι δὲν ἔκλασαν τότε τὸν χαριτόδωτον Γιαννοῦκον, πόσοι δὲν ἔρρανον τὸν νεκρὸν τοῦ μὲ ἄνθη καὶ δάκρυα, πόσοι ποιηταὶ δὲν ἐτόνισαν πενθίμως τὴν λύραν των προτῆς νεκρωθείσης ἐκείνης καλλονῆς. Παρῆλθον ἔκτοτε χρόνοι πολλοὶ καθ' οὓς δὲν βλέπομεν τὴν ὥραϊαν ἐκείνην ὑπαρξίν, καὶ μόνον ὅταν συρρέωμεν ἀθροῖοι εἰς τὰς παραστάσεις τῶν δραματικῶν τοῦ ἔργου, ὡς εἰς μνημόσυνον ἑορτῆς, ζητοῦμεν ν' ἀνεύρωμεν διὰ τῆς φαντασίας εἰς τοὺς ἥρωας τῆς **Τριπολιτσᾶς** καὶ εἰς τὸν **Κοριολάνον** τὸν **λεδέντην Γιαννοῦκόν** μας.

Κὸς

Ῥτρομάξατε τὴν δυστυχῇ κόρην! Μάτην ἡρώτικα αὐτὴν δὲν μοὶ ἀπῆντησεν ἢ διὰ δακρύων καὶ λυγμῶν... Τὴν περιπλέξατε εἰς τὰς μηχανορραφίας σας· ποῖον πρᾶγμα ἀποτρόπαιον ἐπενοήσατε; Ποῖαν νέαν κτηνώδη σκευωρίαν συνυφάνατε; Ἄ! δὲν ἔχω ἀνάγκην νὰ μάθω αὐτὴν, ὅταν γνωρίζω ὅτι εἰσθε ἱκανοί, τὰ πάντα νὰ πράξετε!

— Συγγνώμην, βαρόνη, πολὺ ἀφίνετε νὰ σᾶς παρασύρῃ ἡ φαντασία. Χθὲς, τῷ ὄντι ἐσχον συνέντευξιν μετὰ τῆς Ἐρριέττης· συνωμιλήσαμεν σπουδαίως ὡς δύο φίλοι. Ἐπῆνεσα εἰς αὐτὴν τὸν Πέδρο, τῇ παρέστησα πάντα τὰ ἐκ τοῦ γάμου τούτου πλεονεκτήματα τὰ ὅποια ἐπιμένετε ν' ἀποκρούσητε, τῇ ὑπέδειξα τὸ μέλλον τῆς, τὴν εὐτυχίαν τῆς ὡς ἐξασφαλισμένα καὶ κατῴρωσα ἀρκετὰ εὐκόλως, σᾶς βεβαιῶ, νὰ τὴν καταπείσω. Ἰδοὺ ἡ κτηνώδης σκευωρία ἦν ἐξύφανα. Συναινοῦσα ἡ Ἐρριέττη νὰ νυμφευθῇ τὸν Πέδρο ἀποδεικνύει τὴν ἀγαθὴν αὐτῆς θέλησιν καὶ τὴν ὀρθοφροσύνην τῆς.

Ἡ βαρόνη ὕψωσε τοὺς ὄμους.

— ὦ! γνωρίζω τὴν ἀταραξίαν σας ἀνέκραξε, καὶ ἡξέυρω μεθ' ὁποῆς προπετείας ψεύδεσθε! Ἀλλὰ μὴ χαίρεσθε, κύριε· μὴ πιστεύετε εἰς τὸν θρίαμβόν σας. Ἡ θυγάτηρ μου ἀνῆκει εἰς ἐμὲ μόνην, εἶναι τὸ ἀγαθόν μου, ὁ βίος μου, ἡ ψυχὴ μου, τὸ πᾶν δι' ἐμέ!... Ἐὰν δὲν εἶχον τὴν θυγατέρα μου, πρὸ πολλοῦ δὲν θὰ ὑπῆρχον πλέον. Καὶ θέλετε νὰ λάβητε αὐτὴν ἀπ' ἐμοῦ! Εἶναι τοῦτο δυνατόν; Θὰ τὴν ἀποσπάσω ἀπὸ σᾶς! θὰ τὴν ἀποσπάσω ἀπὸ τοὺς ἀθλίους

Ἡ ΠΑΡΑΣΤΑΣΙΣ

Παρεσταθῇ χθὲς ἡ **"Ἀλωσις τῆς Τριπολιτσᾶς** ἐν μέσῳ πλήθοντος ἀκροατηρίου, πυκνῆς πυκνῆς νεότητος, καὶ χειροκροτημάτων, καὶ ἐθνικοῦ διαφέροντος, καὶ ἐνθουσιασμοῦ. Ἡ φουστανέλλα, ἡ γαλανὴ σημαία, ἡ Ἑλλάς, ἡ ἑλληνίς, οἱ Μαυρομιχαλαῖοι, ὁ Διάκος, ὁ Κολοκοτρώνης, ὁ σταυρὸς, ἡ πίστις, ὁ ἡρωϊσμὸς ἐφέροντο ἢ ἠκούοντο ἐπὶ τῆς σκηνῆς ὡς εἰκόνες, ὡς ὀνόματα, ὡς δρᾶσις, ὡς ποίησις. Καὶ τὸ κοινὸν τὸ γαλουχούμενον καὶ συγκινοῦμενον καθ' ἑσπέραν διὰ φραγαλῶν μελωδιῶν, φιλοσοφικῶν ἀνάλυσεων, αἰσθημάτων, καὶ ῥήσεων, χθὲς παρετηρήσαμεν ὅτι ἀνεκουφίζετο, ἀναπνέον ἰκεσιώτερον τρόπον τινα ἀέρα, τὸν εὐδροσον ἀέρα τῆς πατρίδος τοῦ, εὐρόνοντα τοὺς πιεζόμενους αὐτοῦ, καὶ προξενούντα εἰς αὐτὸ χαρὴν καὶ εὐδιαθεσίαν ἐλευθέραν, οὐχὶ μουσαφίρη ξενιζομένου περὶ πλουσίαν, ἀλλὰ ξένην αὐτῷ τράπεζαν, καὶ ἀποθαυμάζοντος μὲν τὰ παρατιθέμενα, δειλοῦ δὲ καὶ ἀπείρου περὶ τὸ φέρεσθαι καὶ γεύεσθαι ἀσυνήθη καρυκεύματα, ἀλλ' εὐδιαθεσίαν καὶ ὄρεξιν Κυρίου ἐν μέσῳ τῆς ἑορταζούτης οἰκογενείας τοῦ, ἀναλαμβάνοντος ἐν πλήρει ἀνέσει καὶ ἀδείᾳ τὴν πατροπαράδοτον καὶ γνωριμοτάτην μαγειρικὴν τοῦ τόπου τοῦ, π. χ. τὸ ἑλληνικώτατον ψητὸν τῆς σούβλας· τοιοῦτόν τινα ἰδιαίτερον χαρακτῆρα ἡδυνήθημεν νὰ ἐξακριβώσωμεν εἰς τὰ χειροκροτήματα, καὶ τὰς ἐπευφημίας, καὶ τὰ ζωηρὰ νεύματα τῶν ἀπλοϊκωτέρων πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ ὅτι ἐμπῆκαν ἔς τὸ νόημα, καὶ τὴν ἰδιάλειπτον προσοχὴν τῶν ἀκροατῶν.

Ἡ ἄλωσις τῆς Τριπολιτσᾶς ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν ἐξεγέρσεως, ἐκ τῶν ἐνδοξοτέρων σελίδων τοῦ πολεμικοῦ λευκώματος τοῦ 1821, παρέχει πολλὴν τοπικὴν λαμπρότητα, ἀλλ' ὅχι ἀρκούντα δραματικὰ στοιχεῖα, ὥστε ἐπ' αὐτῶν καὶ μόνον ἐρειδόμενος ὁ

καὶ σκοτίους συνδυασμοὺς σας! Ἄ! Δὲν γνωρίζετε ἀκόμη, τί εἶνε μία μήτηρ, ἥτις ὑπερασπίζει τὸ τέκνον τῆς· λοιπὸν θὰ σᾶς τὸ μάθω.

— Ἐ, κυρία, τίς θέλει νὰ σᾶς πάρῃ τὴν θυγατέρα σας; Ὁ γάμος ὁ συνενῶν τὴν γυναῖκα μετὰ τοῦ ἀνδρὸς· δὲν χωρίζει τὴν θυγατέρα ἀπὸ τῆς μητρὸς αὐτῆς. Ἀλλὼς γνωρίζω τὰ αἰσθήματα τοῦ Πέδρο πρὸς ὑμᾶς· ἐπιμένει νὰ μὴ ἀποχωρισθῇ τῆς Ἐρριέττης, ὑπολογίζει ἀκόμη ὅτι ὁ γάμος τοῦ μετὰ τῆς θυγατρὸς ὑμῶν θὰ προσεγγίσῃ ἡμᾶς. Ἡ διακαεστέρᾳ εὐχὴ τοῦ εἶναι νὰ ζήσωμεν πάντες ἐμοῦ οἰκογενειακῶς.

— Προσέγγισις μετὰξὺ ἡμῶν! ἐπεφώνησεν ἡ βαρόνη καὶ σκέπτεσθε περὶ αὐτῆς!

— Σκέπτομαι πολὺ, ἐξεναντίας.

— Ἄ! ναι, ἀλλ' ἐλησμονήσατε λοιπὸν τὸ παρελθόν, τὸ ὅποιον ἔπρεπε νὰ ἔχνητε διαρκῶς πρὸ ἡμῶν, τρομερὸν, ἀπειλητικόν;

Ὁ βρόνος ἤλλαξε τὸ χρῶμα.

— Ἐστῶ, εἶπεν, ἂν μὴ ὁμιλῶμεν περὶ προσεγγίσεως, ἢ θεωρεῖτε ἀδύνατον. Ἐν πάσῃ περιπτώσει, ὁ γάμος οὗτος...

— Μὴ μοὶ ὁμιλεῖτε πλέον, μὴ μοὶ ὁμιλεῖτε περὶ τούτου, σᾶς τὸ ἀπαγορεύω! ἀνέκραξεν αὐτὴ μετὰ τινος παραφορᾶς.

— Καλῶς, κυρία βαρόνη, ὑπέλαθεν ὁ Δεσρμαῖζ ἀναλαμβάνων τὸ εἰρηνικὸν ὅρος· θὰ κάμωμεν ἐκ μέρους ὑμῶν τὰς διὰ τὸν γάμον ἐξωδίκους κλήσεις.